

КАРПУНОВА Н. Г.,  
м. Луганськ

## ДУХОВНІ ОРІЄНТИРИ МОЛОДІ (до 325-річчя від дня народження П. Орлика)

Сучасна доба - одна з найважчих, адже переломний період у будь-якій державі завжди проходить болісно. Ми маємо сьогодні розладнану економіку, політичну і духовну кризи. І в цих умовах формується й виховується молоде покоління.

Споглядаючи сучасну молодь, бачимо, як вона змінюється на очах. Наші юнаки і дівчата стали менш політизованими, позбулися закомплексованості, але, на жаль, спостерігається і моральний занепад молоді. Почався розгул

злочинності, зріс рівень криміногенної обстановки, зростає насилля, жорстокість, наркоманія, байдужість до ближніх. Тому однією з найголовніших турбот нашого суспільства є фізичне, психічне і моральне здоров'я наступних поколінь. Пройде не так багато часу, як теперішнє покоління прийде до керівництва в органи влади, засоби масової інформації, культури, освіти, економіки, промисловості й т. ін. Чи виробляться у них такі якості, як любов до Батьківщини, гуманність, працьовитість, правдивість, дисциплінованість, естетичне почуття, тверда воля і характер; чи будуть вони керуватися почуттями відповідальності перед людьми? Все це залежить від теперішніх педагогів і батьків. Тому треба допомогти молоді відшукати в житті ціннісні орієнтири, цотребу в самовдосконаленні, звернутися до духовної спадщини України.

З цього погляду постать П. Орлика для нашого часу є найбільш виразною і необхідною. Наша країна йде тим же шляхом, живе тими ж ідеями, якими жив і за які боровся гетьман П. Орлик. Це ідеї суверенної, вільної, єдиної соборної України, ідеї творення української державності, це намагання поєднати Батьківщину з діаспорою, залучити до боротьби за Україну міжнародне право і світову дипломатію. Але не тільки його ідеї, а й особистий приклад невтомного борця, романтика, патріота П. Орлика, людини, яка не була українцем за походженням, але стала ним по духу та діяльності, має важливе значення для відродження і зміцнення ідеалів життя.

На жаль, вшановуючи пам'ять гетьмана Пилипа Орлика сьогодні, ми не лише не можемо вклонитися його могилі, але навіть не маємо достовірного його портрета. Та завдяки працям І. Борщака, Б. Крупницького, В. Ульяновського та інших істориків перед нами постає загальний образ цієї людини. Людини чутливої, щирого серця, гуманної у людських стосунках. Коли Орликове село Домишлино Сосницького повіту перейшло у 1710 р. у володіння пана Полоницького, який кривдив селян, мешканці його не раз згадували з жалем про свого колишнього державця Орлика, при якому вони не терпіли ніяких тягарів. Характерно, що в «Конституції прав і свобод Запорізького війська» П. Орлик проявив особливу турботу і милосердя до козацьких вдів і сиріт. І хоча П. Орлику довелося значну частину свого життя провести на самоті, серед чужих людей, далеко від дружини й родини, він завжди думав і турбувався про долю українського народу. Українська справа стала правдивим змістом його життя.

Наявність національної гідності надавала йому стійкості

і витривалості. П. Орлик був видатним українським державником, він створив одну з перших у Європі державну конституцію - «Конституцію прав і свобод Запорізького війська».

«Конституція» складалася з 16 статей, які передбачали встановлення національного суверенітету і визначення кордонів Української держави, забезпечення демократичних прав людини, визнання непорушності трьох складових чинників правового суспільства, а саме - законодавчої, виконавчої, судової влади.

Особливого значення документ надавав питанню про віру в гетьманській державі. П. Орлик був глибоко віруючою людиною, він чомно ходив у неділю і свята до церкви, вірив у християнську мораль як основу українського виховання. Сьогодні ця думка завойовує все більше прихильників. Повернення до основ християнської педагогіки, до християнської моралі як духовної основи суспільства стає тенденцією ХХІ століття.

П. Орлик був людиною висококультурною. Маючи значну ерудицію, він знав кілька європейських мов та досконало володів латинською. Наукові інтереси його лежали в царині історії та політики, права, теології. Сучасний етап розбудови національної освіти передбачає досягнення молоддю України того рівня освіти й освіченості, відповідав би високим міжнародним стандартам, сприяв би органічній інтеграції рідної країни у світову родину високоцивілізованих держав з високим духовно-інтелектуальним потенціалом.

Про це мріяв П. Орлик, присвятивши все своє життя українському народу. І в тому, що ми помалу стаємо на ноги, духовно відроджуємося, є і його заслуга.